

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาในเรื่องหน้าที่ยื่นตัวให้ผู้จ่ายใช้เงินทำให้ทราบว่าหน้าที่ยื่นตัวให้ผู้จ่ายใช้เงินนั้นเป็นบทบัญญัติอันมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการใช้เงินตามตัวแลกเงินถือเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญในการออกตัวแลกเงิน การจะมีการใช้เงินในตัวแลกเงินได้เกิดจากการที่ผู้ทรงได้ยื่นตัวให้ผู้จ่ายใช้เงิน หากผู้ทรงไม่ยื่นตัวให้ผู้จ่ายใช้เงินแล้วจะทำให้ผู้ทรงสิ้นสิทธิไล่เบี้ยเอาแก่บรรดาผู้สละหลัง ผู้ส่งจ่าย และลูกหนี้ตามตัวคนอื่น ๆ ยกเว้นผู้รับรอง แต่หากผู้ทรงได้ยื่นตัวแลกเงินให้ผู้จ่ายใช้เงินแล้ว ผู้จ่ายได้ใช้เงินโดยชอบก็จะทำให้หนี้ตามตัวแลกเงินดังกล่าวระงับสิ้นไป

การศึกษาในเรื่องหน้าที่ยื่นตัวให้ผู้จ่ายใช้เงินนั้นจำต้องศึกษาในเรื่องวันถึงกำหนดใช้เงินประกอบกัน ซึ่งในการศึกษาถึงเรื่องวันถึงกำหนดใช้เงินทำให้ทราบว่าวันถึงกำหนดใช้เงินเป็นเงื่อนไขเวลาตามตัวแลกเงินที่ส่งผลที่สำคัญต่อคู่สัญญาตามตัวแลกเงินทุกฝ่าย เนื่องจากวันถึงกำหนดใช้เงินเป็นวันที่กำหนดหน้าที่ของผู้ทรงตัวแลกเงินว่าผู้ทรงต้องนำตัวแลกเงินนั้นไปยื่นให้ผู้จ่ายหรือผู้รับรองใช้เงินในวันนั้น และวันถึงกำหนดใช้เงินทำให้ผู้จ่ายทราบว่าต้องเตรียมเงินไว้เพื่อใช้เงินตามตัวแลกเงินนั้นในวันใด ซึ่งผู้จ่ายหรือผู้รับรองจะไม่อาจบังคับให้ผู้ทรงรับเงินก่อนวันที่ตัวแลกเงินดังกล่าวถึงกำหนดใช้เงินได้ และหากผู้จ่ายหรือผู้รับรองได้จ่ายเงินไปก่อนวันที่ตัวแลกเงินถึงกำหนดใช้เงิน ผู้จ่ายหรือผู้รับรองนั้นต้องเสี่ยงเคราะห์รับผลจากการใช้เงินก่อนวันที่ตัวแลกเงินถึงกำหนดนั่นเอง และเนื่องจากวันถึงกำหนดใช้เงินนั้นเป็นวันที่ผู้จ่ายต้องใช้เงินตามตัวแลกเงิน หากผู้จ่ายไม่ใช้เงินในวันนั้นผู้ทรงจำต้องจัดทำคำคัดค้านการไม่ใช้เงินจึงจะใช้สิทธิไล่เบี้ยเอาแก่ลูกหนี้ตามตัวแลกเงินนั้นได้ แต่หากผู้ทรงได้ผ่อนเวลาการชำระเงินให้แก่ผู้จ่ายแล้วผู้ทรงยอมสิ้นสิทธิไล่เบี้ยเอาแก่คู่สัญญาคนก่อน ๆ ผู้มิได้ตกลงในการผ่อนเวลานั้น

ในการใช้เงิน ผู้จ่ายซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาหรือธนาคารผู้ทำการจ่ายเงินตามตัวแลกเงินต้องทำการจ่ายเงินตามรูปแบบวิธีที่กฎหมายบัญญัติไว้ การใช้เงินดังกล่าวจึงจะเป็นการใช้เงินที่ชอบด้วยกฎหมาย และเมื่อได้มีการใช้เงินในวันที่ตัวแลกเงินถึงกำหนดใช้เงินแล้ว ย่อมทำให้หนี้ตามตัวแลกเงินนั้นเป็นอันระงับสิ้นไป แต่หากผู้จ่ายปฏิเสธการใช้เงินตามตัวแลกเงินยอมทำให้ผู้ทรงมีหน้าที่ต้องจัดทำคำคัดค้านการไม่ใช้เงินดังกล่าวจึงจะใช้สิทธิไล่เบี้ยเอาแก่บรรดาบุคคลผู้ต้องรับผิดชอบตามตัวแลกเงินนั้นได้ แต่ในกรณีที่ผู้ทรงมิได้นำตัวแลกเงินนั้นไปให้ผู้จ่ายหรือผู้รับรองใช้เงิน

ในวันที่ตัวแลกเงินถึงกำหนดใช้เงิน ย่อมทำให้ผู้ทรงสิทธิไล่เบียดเอาแก่เหล่าผู้สลักหลัง ผู้สั่งจ่าย และคู่สัญญาอื่น ๆ ยกเว้นผู้รับรอง

ซึ่งในประเด็นปัญหาในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้แบ่งออกเป็น 2 หัวข้อหลักได้แก่ หัวข้อปัญหาเกี่ยวกับวันถึงกำหนดใช้เงินและปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่ยื่นตัวให้ผู้จ่ายใช้เงิน โดยผู้เขียนขอสรุปเป็นประเด็นปัญหาดังนี้

ประการแรก กรณีลงวันถึงกำหนดใช้เงินไม่ครบหรือไม่ลงวันถึงกำหนดใช้เงิน

1. ปัญหาเกี่ยวกับวันถึงกำหนดใช้เงินซึ่งมีวันถึงกำหนดแน่นอน

1.1 กรณีตัวแลกเงินที่ลงวันถึงกำหนดไม่ครบจะถือว่าตัวดังกล่าวถึงกำหนดใช้เงินเมื่อใด

ในกรณีตัวแลกเงินได้ลงเพียงวันและเดือน หรือเดือนและปี หรือวันและเดือนไว้ หรือได้ลงเพียงอย่างใดอย่างหนึ่งไว้ ตัวแลกเงินดังกล่าวจะมีใช้ตัวแลกเงินที่มีวันถึงกำหนดใช้เงินในวันใดวันหนึ่งที่ได้กำหนดไว้ เนื่องจากไม่เป็นการชัดเจนว่าต้องใช้เงินในวันใด และมีใช้ตัวแลกเงินที่มีวันถึงกำหนดใช้เงินเมื่อได้เห็นตามมาตรา 910 วรรคสอง เนื่องจากเป็นกรณีที่ได้ลงวันถึงกำหนดใช้เงินแต่ไม่อาจทราบได้ว่าเป็นวันใด และผู้ทรงไม่อาจจดวันที่ตัวแลกเงินถึงกำหนดได้ เนื่องจากมาตรา 910 วรรคท้าย ได้บัญญัติไว้เฉพาะกรณีไม่ลงวันถึงกำหนดใช้เงินเท่านั้น จึงถือได้ว่าตัวแลกเงินนั้นมีรายการขาดตกบกพร่องไปจากที่ได้บังคับไว้ในมาตรา 909 จึงทำให้ตราสารดังกล่าวไม่อาจบังคับใช้ได้ในฐานะตัวแลกเงิน ตามบังคับแห่งมาตรา 910 วรรคแรก แต่หากผู้ทรงจดวันที่ที่ตัวแลกเงินถึงกำหนดใช้เงินลงไป จะถือได้ว่าเป็นกรณีที่ได้รับมอบอำนาจจากผู้สั่งจ่ายและทำให้ตัวแลกเงินดังกล่าวมีผลใช้บังคับได้ต่อไป

1.2 กรณีผู้สั่งจ่ายไม่กำหนดวันถึงกำหนดใช้เงินในตัวแลกเงิน ผู้สลักหลังหรือผู้ทรงจะลงวันถึงกำหนดใช้เงินในตัวดังกล่าวได้หรือไม่

กรณีผู้สั่งจ่ายไม่กำหนดลงวันถึงกำหนดใช้เงินในตัวแลกเงินไว้ ตัวแลกเงินดังกล่าวต้องถือว่ามีวันถึงกำหนดใช้เงินเมื่อทวงถาม และผู้สลักหลังหรือผู้ทรงไม่สามารถลงวันถึงกำหนดใช้เงินในกรณีอื่นลงได้ แต่หากผู้ทรงได้ลงวันถึงกำหนดใช้เงินลงไปจะถือว่าเป็นกรณีมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงในข้อสำคัญ ตามมาตรา 1007 ซึ่งทำให้ตัวแลกเงินดังกล่าวใช้บังคับได้กับเฉพาะคู่สัญญาที่ยินยอมด้วยกับการนั้น

ในประเด็นปัญหากรณีเกี่ยวกับวันถึงกำหนดใช้เงินซึ่งมีวันถึงกำหนดแน่นอนนั้น ผู้เขียนเห็นว่าไม่จำเป็นต้องมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมกฎหมายแต่อย่างใดเนื่องจากแม้ในแต่ละ

ประเด็นปัญหาจะมีได้มีกฎหมายบัญญัติไว้โดยชัดแจ้ง แต่ก็มีตัวบทกฎหมายที่สามารถรองรับและนำมาปรับใช้กับแต่ละประเด็นปัญหาได้

ประการที่สอง ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่ยื่นตัวให้ผู้จ่ายใช้เงิน

2. ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับหน้าที่ยื่นตัวให้ผู้จ่ายใช้เงิน

2.1 ในการยื่นตัวแลกเงินให้ผู้จ่ายใช้เงินต้องนำตัวแลกเงินไปยื่นให้ผู้จ่ายใช้เงินด้วยหรือไม่

ในการยื่นตัวเพื่อให้ผู้จ่ายใช้เงินนั้น ผู้ทรงจำต้องยื่นตัวตัวแลกเงินให้กับผู้จ่ายเพื่อให้ใช้เงินตามตัวแลกเงินนั้น เพื่อให้ผู้จ่ายสามารถตรวจสอบความถูกต้องของตัวแลกเงินดังกล่าวได้ หากผู้ทรงไม่ยื่นตัวตัวแลกเงินแต่ได้ทวงถามทางเอกสารหรือทางวาจาจะไม่ถือเป็นการยื่นตัวให้ใช้เงินโดยชอบตามมาตรา 941 หากผู้จ่ายปฏิเสธการใช้เงิน ผู้ทรงจะทำคำคัดค้านและใช้สิทธิไล่เบียดไม่ได้ แต่ในการทวงถามให้ใช้เงินนั้นผู้ทรงอาจทำการทวงถามด้วยวาจาหรือทางเอกสารก่อนวันที่ตัวแลกเงินถึงกำหนดใช้เงิน เพื่อให้ผู้จ่ายได้ทราบก่อนล่วงหน้าและจะได้ตระเตรียมเงินไว้เพื่อใช้ตามตัวแลกเงินนั้นก็ได้

แต่ตัวแลกเงินที่มีวันถึงกำหนดใช้เงินเมื่อทวงถามนั้น ผู้ทรงจะทำการทวงถามทางเอกสาร โดยต้องบอกกล่าวล่วงหน้าและต้องกำหนดระยะเวลาการใช้เงินให้กับผู้จ่ายหรือไม่นั้น ในประเด็นปัญหานี้ผู้เขียนเห็นว่าเป็นกรณีที่ต้องบังคับตามมาตรา 944 นั่นคือ ผู้ทรงสามารถยื่นตัวให้ผู้จ่ายใช้เงินและผู้จ่ายต้องใช้เงินในทันทีที่ผู้ทรงยื่นตัวให้ใช้เงิน ดังนั้นการทวงถามจึงหมายความว่าความถึงการยื่นตัวแลกเงินเพื่อทวงถามการใช้เงิน ผู้ทรงจึงไม่จำเป็นต้องทำหนังสือทวงถามและกำหนดเวลาการใช้เงินให้กับผู้จ่าย ตามมาตรา 944

ซึ่งในปัญหาประการนี้ ผู้เขียนเห็นว่ามิได้เกิดจากการขาดแคลนบทบัญญัติทางกฎหมาย แต่เกิดจากการตีความกฎหมายที่แตกต่างกันเท่านั้น

2.2 กรณีการใช้เงินเพียงบางส่วน ผู้ทรงต้องบอกกล่าวให้ผู้ส่งจ่ายและผู้สลักหลังทราบก่อน มิฉะนั้นผู้ส่งจ่ายและผู้สลักหลังจะหลุดพ้นจากความรับผิดชอบเช่นเดียวกับการรับรองเพียงบางส่วน ตามบทบัญญัติแห่งมาตรา 936 หรือไม่

ในการใช้เงินเพียงบางส่วน ผู้ทรงไม่จำเป็นต้องบอกกล่าวให้ผู้ส่งจ่ายและผู้สลักหลังทราบก่อน เนื่องจากมิใช่กรณีการรับรองเพียงบางส่วน เนื่องจากการใช้เงินเพียงบางส่วนย่อมเป็นคุณกับลูกหนี้ในตัวแลกเงินทุกฝ่าย จึงไม่ต้องบอกกล่าวให้กับผู้สลักหลังและผู้ส่งจ่ายทราบก่อน ซึ่งในประเด็นปัญหานี้ ผู้เขียนเห็นว่าหากกฎหมายมุ่งประสงค์ให้การใช้เงินบางส่วนต้องบอกกล่าวแก่

ผู้ส่งจ่ายและผู้สลักหลังทราบก่อนดังเช่นการรับรองเพียงบางส่วน กฎหมายในส่วนนี้คงต้องบัญญัติไว้ให้ชัดเจนดังเช่นในบทบัญญัติเรื่องการรับรองเพียงบางส่วน การที่กฎหมายมิได้บัญญัติไว้ชัดเจนดังในเรื่องการรับรองเพียงบางส่วน เป็นเพราะในเรื่องนี้ไม่จำเป็นต้องมีการบอกกล่าวก่อน แม้ผู้ทรงจะมีได้บอกกล่าวก่อน ผู้ทรงก็ใช้สิทธิไล่เบี้ยเอาแก่ผู้สลักหลังและผู้ส่งจ่ายได้ หากได้ทำคำคัดค้านการไม่ใช้เงินในส่วนที่ยังขาดการใช้เงิน

2.3 ปัญหากฎหมายกรณีผู้ทรงยื่นตัวแลกเงินหลังวันที่ตัวถึงกำหนดใช้เงินแต่ก่อน สิ้นสุดเวลาที่ต้องทำคำคัดค้าน

ตัวแลกเงินในกรณีอื่นนอกจากที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 973 (1) และ (3) ได้แก่ ตัวแลกเงินที่มีวันถึงกำหนดใช้เงินในวันใดวันหนึ่งที่กำหนดไว้ ตัวแลกเงินที่มีวันถึงกำหนดใช้เงินเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้นับแต่วันที่ลงในตัวนั้น และตัวแลกเงินที่มีวันถึงกำหนดใช้เงินเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้นับแต่ได้เห็น ซึ่งในประเด็นปัญหานี้ผู้เขียนมีความเห็นว่ามาตรา 973 ได้บัญญัติถึงผลของการไม่ยื่นตัวแลกเงินไว้เพียง 2 อย่างเท่านั้น ดังนั้นในตัวแลกเงินอย่างอื่นจึงไม่ตกอยู่ในบังคับของมาตรา 973 แต่ต้องบังคับตามมาตรา 941 นั่นคือ ผู้ทรงต้องนำตัวแลกเงินไปยื่นเพื่อให้ใช้เงินในวันที่ตัวถึงกำหนด และต้องบังคับตามมาตรา 914 นั่นคือหากผู้ทรงไม่ยื่นตัวในวัน ตัวถึงกำหนดใช้เงินจะทำให้ผู้สลักหลังและผู้ส่งจ่ายหลุดพ้นจากความรับผิดชอบเนื่องจากความรับผิดชอบของบุคคลดังกล่าวเป็นความรับผิดชอบในฐานะลูกหนี้ชั้นสอง ซึ่งมีความรับผิดชอบอย่างมีเงื่อนไข คือจะรับผิดชอบเมื่อผู้ทรงได้ยื่นตัวให้ใช้เงินแล้วเท่านั้น

ในประเด็นปัญหานี้ ผู้เขียนเห็นว่าควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายให้เกิดความชัดเจนว่าในกรณีตัวแลกเงินที่มีวันถึงกำหนดใช้เงินในวันใดวันหนึ่งที่กำหนดไว้ ตัวแลกเงินที่มีวันถึงกำหนดใช้เงินเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้ นับแต่วันที่ลงในตัวนั้น และตัวแลกเงินที่มีวันถึงกำหนดใช้เงินเมื่อสิ้นระยะเวลาอันกำหนดไว้ นับแต่ได้เห็น หากผู้ทรงไม่ยื่นตัวให้ผู้จ่ายใช้เงินจะถือว่าสิ้นสิทธิไล่เบี้ยเมื่อใด อย่างไร